

Megjelenik ez a lap heten-
kint kétszer,
kedden és pénteken.
Á r a :
Egész évre . . . 6 ft. — kr.
Félévre . . . 3 ft. — kr.
Negyedévre . . . 1 ft. 50 kr.
A szerkesztő irodája:
Klastromutca 564 szám.
Kiadó-hivatal ugyanott.

NEMERE.

Politikai, közgazdászati és társadalmi lap.

Hirdetési díj:
4 hasábos garmond sorért,
vagy annak helyéért 4 kr.
(1—10 sornyi hirdetés ára
mindig 40 kr.) — Bélyegdíj
minden igtatáskor 30 kr. —
Nagyobbhirdetéseknél alku
szerint. — Hirdetések fölvé-
tetnek a szerkesztőségénél.

Előfizetési felhívás

„NEMERE“

czimű politikai, közgazdászati és tár-
sadalmi lap III. — 1873. évfolyamára.

Előfizetési árak:

Április—december	. 4	frt.	50	kr.
Április—szeptember	. 3	”	—	”
Április—juni	. . . 1	”	50	”
Egy óra	. . . . .	—	”	50

A „Nemere“ egész tiszta jövedel-
me a „székely nemzeti történet“ meg-
írása jutalomdíjára van szánva.

A „Nemere“ szerkesztősége.

Rendszabás

a halászási jog gyakorlását illetőleg a brassói kerület
határán.

§ 1.

A törvényes halászási jog tulajdonosa ezen jogot
vagy személyesen, vagy meghatalmazottja által gyako-
rolja, vagy ugyan azt haszonbérbe adja.

Ha a törvényes halászási jog tulajdonosa egy
község vagy testület, úgy köteles, azt vagy nyilvános
árverezés útján haszonbérbe adni, vagy arra különösen
rendelt halászmester által gyakoroltatni.

A halászási vizek haszonbérleti időszaka legalább
is 12 évet kell hogy magában foglaljon.

§ 2.

Az egyes községek vagy testületekhez tartozó
összefüggő halászási-vizeket nem szabad egyes haszon-
bérleti részekre felosztani.

A halászási környék összefüggése fölött kérdéses
esetekben a vidéki hatóság szakértők meghallgatása
mellett határoz.

§ 3.

Ha a természet szerént összefüggő halászási kör-
nyék két vagy több tulajdonosnak van birtokában úgy
kötelezettek az egész határt mint haszonbérleti egészet
árverezés alá hozni; az eredményezett haszonbérben az
egy birtokosok saját halvizeik közönséges vizállásnál
mért területük arányában osztoznak.

Ha ezt illetőleg az egyes birtokosok közt barát-
ságos megegyezés nem eszközölhető, úgy a vidéki ható-
ság szakértők meghallgatása után határoz.

§ 4.

A halak fogása, áruba bocsátása és eladása az
ívási idő alatt általában tilos.

Az ívási idő a lazacz és pisztráng fajtáknál tart
október 15-kétől január végéig; az angolna fajtánál
(menyhalgadócz) november 15-től egész január végéig;
minden más halnál április 15-től egész június 15-éig;
a rákoknál április 15-től egész május végeig.

Kivételképen a mesterséges haltenyésztés érdeké-
ben a halak fogását az ívás idejében is megengedheti
a vidéki hatóság, mindazonáltal e felől a jogosultnak
egy szabadságlevél kiállítandó, melyet a halászok a
halak fogásánál és szállításánál magokkal vinni és ki-
vánatra előmutatni kötelesek.

A mesterséges haltenyésztésnél szükségelt halak,
a használat után újból a szabad vagy zárt vizeknek
kell hogy átadassanak. Kivételképen szabad a vidéki ha-
tóságnak szabadalmat adni azok eladására megfelelő
ellenőrzési rendszabály használatával.

§ 5.

A vidéki hatóság a halászási jog jogosultnak egy
halászejegyet állít ki, melynek tartalmaznia kell kezde-
tét és kiterjedését az igazolványnak.

Az ilyen halászejegy tulajdonosa, annak alapján
halász személyeinek a falu előljáróságától ellenjegyző
igazolási jegyet állít ki, melyet az illető személyek a
halfogásnál felszólításra előmutatni tartoznak.

A halászásnál, a halászási vagy engedélyezési jegy

tulajdonosának jelenlétében alkalmazott segédszemély-
zetnek nincs szüksége külön igazolványra.

§ 6.

Halakat megbóditó szerek, ugymint robszerek
(Dynamit), azután a természetes vagy mesterséges viz-
folyásoknak teljes lecsapása vagy leeresztése halfogási
célzra tilos.

Ha ilyen vizeknek lezárása vagy leeresztése egyéb
célzokra kikerülhetetlen ülszükség, úgy a helyi hatóság-
nak kellő időben jelentés tétessék, mely azt a halászási
jogosultnak vagy megbízottjának hasonlóképen tartozik
kellő időben tudtára adni.

§ 7.

A halfogás eszközlésére szánt különös szerkeze-
tek és állandó készülékeknek (mesterséges halfogók,
zárhálók és varsák) nem szabad tovább terjedniök a
vizmedre szélességének felénél, közönséges alsó fokon
álló vizállásnál mérve a parttól derékszögben.

§ 8.

Következő halfajtákat tilos fogni, áruba bocsátani
és eladni, ha szemőktől egész az uszonyig mérve az
előadott hosszúságot el nem érték: a galocza 7 hü-
velyket;

minden más pisztráng fajták, továbbá a pozsár az
angolnafélék és a márnák 6 hüvelyket a harcra 15 hü-
velyket.

§ 9.

Tenyésztési és ívási helyek különös rendőri óta-
lom alatt állnak; ezen helyek határszélén táblák állí-
tandók fel ezen felirattal:

„Tenyésztési és ívási helyek.“

Ezen helyeken az illető halfajnak ívás ideje alatt
a nád és fű kaszálása, kövek gyűjtése, porond és iszap
elhordása nem eszközölhető. Házi rézcék és ludak
ilyen helyekre nem bocsáthatók.

(Folytatása következik.)

Országgyűlés.

A képviselőház ülése márczius 15-én.

Miután az ülés elején Madarász József a halál-
büntetés eltörlése iránt határozati javaslatot adott be, s

TÁRCZA.

Bukuresti levél.

1873. év márcziushó 11.

Eddigi leveleimben, a melyek — közbevetőleg le-
gyen mondvá — többnyire mind az itteni magyar elem
közéletére vonatkoztak, nem igen irtam olyasmit, ami
hazánkfiait elcsüggeszthette, vagy megszoríthatta vol-
na ide szakadt magyarságunk eljárása felől. Nem irtam
pedig szomorító nem azért, mintha a valót szépitni, a
helyzetet rózsaszínben festeni akartam volna: mert az
ilyesmi nem fér össze természetemmel. Hanem azért
nem irtam szomorító dolgokat fajunk itt lakó töredéké-
ről; mert általában nem is irhattam jogosan affélekét,
hála nemzetünk védmöntőjének.

Most meg alkalmam van olyat írni, ami — úgy
hiszem — a legnagyobb örömet ébreszti otthoni testvé-
reinkben.

Tudva lehet ugyanis az itteni magyarság ügyeit
figyelemmel kísérők előtt, miszerint néhány év előtt az
itt fennállott egyetlen magyar olvasó és társalgó egy-
let kétfelé szakadt volt „Hunniá“ és „Magyar iparos
egylet“ czimek alatt. Ezekon kívül létezett itt még egy
harmadik magyar egylet is „Temetkezési társulat“ né-
ven. Az illető tagok igyekeztek is tőlük kitelhető
módon mindhárom fenntartani; de a két elsőnél sokat
fölemesztett a szállásbér és a gondviselő fizetése, úgy
hogy aránylag keveset fordíthattak évenként könyvekre
és hírlapokra. Azonban az utóbbi, t. i. a temetkezési
társulat annyira gyarapodott, hogy a napokban megta-
karított pénzével egy jó házat vett a város főstateré,
a „Csizmizsió“ mellett, a mely közel 50,000 régi leu-
ben áll. Es már most teljes erővel azon törekszik a
három magyar egylet, hogy tökéletesen egygyé olvad-

jon azon egy igazgató testület vezetése és „Magyar
egylet“ czime alatt a megvásárolt házban, a hol az
egygyé alakulandó egylet gyűléseit tarthatja, és az ol-
vasó s társalgó osztálynak is alkalmas helyiséget adhat
s mégis ezen kívül egy részt kávéházzá is alakíthat.

Az egyesülés ezen eszméje most az itteni egyletek
mindenikének értelmesebbjei által hön karolhatik föl; és
egy bizottmány éppen most dolgozza az egyesülés mó-
dozatait, hogy aztán elfogadás végett az egyes társula-
tok közgyűlései elé terjeszse.

Teljes reményünk van ahhoz, hogy sem a tervké-
szítő bizottmány nem fog oly alapmódozatokat terjesz-
teni az egyletek közgyűlései elé, a melyek elfogadhat-
lanok lennének; sem egyik egyletben sem leend egyet-
len tag is, aki a teljes és elválhatlan egyesülés ellen
szót emelne. Mert aki ezt tenné: az nagy meggondo-
latlanságát árulná el, — nem látván be, hogy „az egy-
esített erő“ mindenhol nagyobb eredményeket képes föl-
mutatni; holott ellenben az erők, szétforgácsolásuk kö-
vetkeztében, a tehetetlenségben szoktak elveszni.

Mi tehát bátran nézünk az ügy végkimenetele felé,
mert hiszszük; hogy itt nem valósuland a példabeszéd:
„Átok verte meg a magyart; Mert az soha össze nem
tart.“ Ha otthon a pártok küzdelme mellett is fennál-
hat a nemzet élete: de ez idegen hazában, idegen nem-
zetiségtől körülölelve teljes lehetetlen. Ezt vegye észébe
mindenki, mielőtt szavát hallatná!

Megemlítem még hasonló örömmel azon magasz-
tos célját az egyesülési tervzetnek, hogy a közös va-
gyonból és jövedelmekből megtakaríthatandó minden
pénz egy itt állítandó „magyar real-iskola“ alapjára fog
szenteltetni.

Nemde, t. szerkesztő ur és kedves olvasóm, meg-
feleltem az előre tett azon ígéretnek, hogy jelen le-
velem önök keblében a legnagyobb örömet ébreszti!?

Vajha mindig így irhatnék! S legközelebbi tudó-
sításomat az egygyéforradás megtörténtéről küldhet-
ném!*)

r. l.

A farsangi multságok szemléje.

Barátos, 1873. márcz. 15-én.

Haladunk! — A farsángot kedélyes bohóságával
átadtuk az öreg multnak s most életünket a hallgatag
bőjt közepe körül fogyasztjuk. — Ég az élet, mint a
gyertya, derűben vigan, boruban busan, de mindig gyor-
san. — Valóban égünk a mikor élünk.

Minden végzettszerint történik nem csak a nap
alatt, hanem bizonyosan fölötte, körötte és benne is. A
mig nincs ok, nem lehet okozat. A következmények
idejét, nemét, alakját, erejét, terjedelmét tartamát min-
dig előzmények végzik el és határozzák meg. S a
mennyiben a farsáng eseményei végzetszerűen a messze
jövőbe is kihatnak, annyiban e néma bőjt napokban is
beszélhetünk a már kitánczolt, elmulatott bálokról.

Haladunk! — Népünk culturalis mozgalmát, ha
egyéből nem, csak a lapok hasábjain ömlengő báli tu-
dósításokból is be lehetne látni. — Hál Istennek ma
már majd minden községben van egy pár jóra való,
előre törő ember, kik könyvtárak, iskolák s más
jótékony intézetek javára ártatlan multságokat
rendeznek. Fűzél tehát az ily bálokban a mivelődés,
haladás, nem a rövid ideig tartó mulatás.

A tiszta jövedelmen beszerzendő könyvek s hir-
lapok mennyiszerte nemesebb s hosszabb élet fognak
nyújtani egy éjszakai bál vigágainál! A ki ma azért
mulat, hogy holnap egy jó könyvet olvashasson, az a
mai kor bölcsői közé tartozik. És a ki azért szerez

*) Mi is szivből óhajtuk!

Szerk.

a kérvények és a delegáció ügye röviden elintéztetett volna, az új törvényjavaslatok kerültek tanácskozás alá. A házadóra vonatkozó csakhamar elfogadtatván, a jövedelem-adónál Irányi Dániel terjesztett elő a 48-as párt nevében határozati javaslatot, mely szerint az adó-emelést magában foglaló javaslatok mellőzésével egy szakbizottság kiküldését indítványozta, mely összes adórendszerünket vizsgálat alá vévén, helyesebbet állapítana meg. Pártolták: Németh Albert és Kiss János. Ellene nyilatkoztak czélszerűsége s időszzerűség szempontjából: a pénzügyér és Tisza Kálmán, minek folytán azt a többség el is vetette, s a jövedelem-adó iránti törvényjavaslatot elfogadta. Következett a személyes kereseti adóról szóló törvényjavaslat, melyet Domahidy István támadott meg.

Kósa Sándor

körjegyzői programjának kivonatá.

Nyén, Bodola, Márkos és Bodza csoportosított községek „körjegyző választására” jogosított képviselő testület gyűlésének, Nyénben.

Alólt a folyó 1871-ik évi XVIII. törvényzikk értelmében — okulva a centralisált Franciaország példáján — önkormányzatra és erős községek szervezésére hívja fel a valószínűleg egy körjegyzőséggé egyesítendő Bodola, Nyén és Márkos közel 40,000 hold területű 5000 lelket számláló politikai nagy jövő elejébe néző három községet, és az alábbi pontok szerint javasolja már előre a községi szabályrendeletet.

1) Mindenek előtt a birtokszentsége mint a jóllét előmozdítója lévén fennálló és hozandó törvényeink szellemében megóvándó, becsüljük meg az ezer holdakat, hogy a négyszög ölek is becsültesse, s megfordítva; ajánlom tehát:

a) sürgetni a végrehajtott erdő elkülönítésnek vég-hitelesítés és a catastroli valamint hiteltelekkönyvi munkálatok egyeztetése általi befejeztetését, párhuzamban más e nemű birtokviszonyaink gyors rendezésével; még pedig —

b) a volt urbéreszek részére kiszakított erdő felosztása s így a tapasztalás tanúsítása szerint akadályozhatatlan praevericatiók miatt elpusztulástól megóvása és az erdőken elszórva fekvő bizonytalan határu kaszá-
lóknak egy enqvett commissio közbenjárásával állandó jegyek általi elkülönítése, közlekedési utak nyitása s. a. t.: kell hogy képezendje a folyamatban lévő telekkönyvezés „enyém — tied” kérdésnek legfontosabbik ágát, valamint szilárd alapra fektetett hitelünk alapját; ez számtalan pernek venné elejét, s másfelől megnyitná a hitelt.

c) Erdő és mező rendőrség szigorú felállítására, felülről mint alulról jöhető önféjű erőszakoskodás káros következményei korlátozása, rendes törvényes mederbe terelése; folyók és közlekedési utak szabályozása; hi-dak jó karban tartása; szóval: egyetértve a méltóságos birtokossággal a köz- és magán érdekek annyira megóvándók, hogy a különben is bokros teendővel elhalmozott felsőbb hatóságok megkímélve lenének, s még is a birtokbiztonságnak tulajdonjoga tiszteletben tartatnék.

d) Olyan eljáráság választandó tehát mely a kezdet nehézségeivel járó villámokat szilárd jelleme, igazság szeretete és vagyoni helyzete által képes legyen kifogni, s fenn nevezett törvényzikk 87 § — bezárólag 101 § értelmében hanyagsága, tudatlansága, roszakarata, jellemtelensége és részrehajlósága által a községeknek vagy egyeseknek okozott kárt megtéríteni képes legyen; hogy pedig ezt elérhessük,

e) szükséges a 38 § értelmében választandó bizottsági tagokat illetőleg községi képviselőket olyan egyénekből alakítani, kik felül tudnak emelkedni saját érdekeiken s mindenben a közügy, közjóllét és gyarapodás lebeg szemek előtt.

Legyen bármily tekintély, ha személyes érdeke köti le valahová a közügyön kívül és legkisebb bizonyíték van arról, hogy érdek embere — mellőzendő; mert csak is független önálló emberek közérdekű és a fenn jelzett törvény szellemével megegyeztethető szabályrendeletek, s csak is azok lehetnek képesek a törvény holt betűjébe életet lehelni.

2) A birtok szentsége megóvása és jó rend felállítását követni kell a szellemi és anyagi gyarapodásnak; mire nézve:

a) minden községben külön községi magtár szervezendő, az egyházi magtárak pártolása mellett.

Egyik célja e magtárnak szük években a szegénységen segíteni, másfelől a községi vagyon alapját képezni, és a hol községi iskola van az, hol pedig nincs, a felekezeti lélek szám aránya szerint segélyzendők felesleges jövedelméből; szabályrendelet szabván meg az eljáráságnak a népnevelés gyarapodása körüli teendőjét.

b) A községi magtárral egyesítendő a községi minden lehető és jövőben felmerülő jövedelem, u. m. büntetések s a t. melyek egymást gyarapítva képesek lenének idővel az amugy is kellemtelenséggel járó községi adók sulya alól népünket felmenteni.

Jelen vázlat egyes és gyarló ember műve, vegyes népünk jövőjére nézve szemben a nemzetiségekkel így képzelem az érdekek kielégítését, — A jövő mutatja meg: eltaláltam-e — vagy nem?

Célom a haladás, s hogy ki legyen kerülve az „ugy akarom” politika, mert ezzel ártunk legtöbbet hazánkban, megszübbasztván fontosabb teendőjében egyesek mint testületek részéről felmerülendett számtalan panaszok által a népboldogítására hivatott magas kormányt.

Végre fenntartva magamnak a községi szervezésnél mindezeket bővebben indokolni, maradók a három községnek,

Kelt Bodolán, 1871-ben decz. 31-én.

őszinte jóakarója
KÓSA SÁNDOR.

U. J. Közledeven községi szervezetünk rendszeres befejezése, jóllehet azóta a körülmények változtak: nem látom merőben tévesztettnek ez eszmét ujabban is az illetők figyelmébe ajánlani.

Kelt Bodolán, 1873-ik évi febr. 24-én.

KÓSA SÁNDOR,
Nyén, Bodola, Márkos és
Bodza körjegyző jelöltje.*)

Nyolczadik közlemény

a székely történet pályadíj alapja miben állásáról.

Csik-Szereda város tisztelt polgármesterétől m. Lázár Domokos urtól ma kaptam a Székely Történet pályadíj-alapjára egy tetemes pénzküldeményt, mint azon érdemes hazánkfia fáradozásának és a nevezett város művelt lakói érdekltségének tiszteletre méltó bizonyítékát.

Hálás köszönetem mellett ime közlöm a szép névsort: Lázár Domokos polgármester adott 5 frt., Vischer Konrád városi kapitány 1 frt., Dr. Monlár József 1 frt., idősb. Potoczki Gergely 1 frt., Sándor László 2 frt., Kövér József 40 krt., Bertalan főhadnagy 1 frt., Györfi Pető egy cs. kir. aranyat, Kórodi István 1 frt., Dáschbek Nándor 70 krt., Sprentz Pál 1 frt., Sprentz György 1 frt., Czípera József 1 frt., Lukács János 1 frt., Szabó Istvánné 1 frt., Hazay Ferencz 1 frt., Hauer 1 frt., Valaki 50 krt., Lakatos Gergely 1 frt., Potoczki Péter 2 frt., Száva Antal 1 frt., Jakab Lukács 1 frt., N. N. 18 krt., F. Greger 1 frt., Jencsevits Lukács 50 krt., Potoczki Kristóf 50 krt., ifj. Potoczki Gergely 1 frt., Madár Antal 1 frt., Simon Ferencz 50 krt., Sárosi Mihály 60 krt., Marencz Győző 50 krt., Szabó Antal 50 krt., Nyuritsán Gergely 50 krt., Gál Elek 1 frt. Erős Elek

*) Ez alkalomból nem mulaszthatjuk el minden jóért lelkesülő derék Kósa barátunk mellett nyilatkozni. Szerk.

másnak is ártatlan mulatságot, hogy a multság árából részökre tudományt szerezzen s más árvákat, nyomorultakat felsegéljen, az valódi nemes ember, derék honfi, babért érdemlő hős vezér: mert népével a tudomány és níveltég országát kívánja meghódítani.

Nem az a bálkirály, ki virtuoz a multságban, pártatlan a ragyogásban, utólérhetlen a szépségben, hanem az, a ki a bált — mint eszközt — egy magasabb cél eléréséért rendez. S hol nem jótékony célra rendezik a bált, ott ne keressünk soha bálkirályt. Ki csak a maga hiúságát legyezi, a maga hasznát vadászsa s a nép emelkedését, haladását nem hordja szíven, az nem király, hanem piperkőcz csalo.

Csakugyan haladunk a piperében is. A kedves bálók „szép bőrbe compingalt” ártatlanai közül elvárás-
zóltó általános szépségök miatt nem lehet „királynét” választani. De ma már a finomult szerelmi érzet, a phantasticus értelmi tehetség nem is elégszik meg a pusztá „királynő”-vel; e szó nem fejezi ki tükörhüen egy kecses nő magasztosságát. A képzelem ennél fenségesebb lényt keres, a mi nincs is a földön csak az égben: „angyal” vagy egy fokkal felsőbb: „istennő.” S ha bár a földi nők messze állnak is ezen eszményképektől, az imádók rajongása oda idealisálja e báli szenteket. Pedig néha mi mérhetlen a különbség! nem csak „ég és föld”, hanem oly messzeség, mi képzetünk határára tulnyulik.

Más különben is a báli nagyság gyors változásnak van alávetve. Este a bálban „istennő” — reggel a konyhán „szakácsnő.” Az idősb a bálban „bálya”, otthon „banya”. S hát az apró szentekből mennyi bukkott angyal válik!?

Az uracs estétől „kivilágos-kivirradtig” a bálnak királya, azután az életben a világ véges-végeig a Bálám szamara! Tisztelet a sok kivételnek, e lecke csak némely megbénult szeszélyes szellemlovagnak szól.

No de a fényes napon is mulatkoznak fekete foltok. Miuden fényoldalnak van árnyoldala is, s aztán „a fejr liliomnak is fekete az árnyéka.”

Adja Isten, hogy a nemzet még sokat mulathasson a maga hasznára, s a hölgyek virágozzanak oly ártatlanul mint a fejr liliom, és az egyik oldalról gyenge emberek használhassanak más oldalról a közjónak s minden mutakozó sötét folt mellett is, a mily fényes és éltető a nap a maga rendszerében, oly fényes és oly áldást árasztó legyen Magyarország Európa közepében.

Csak akarjunk okosan, czélt érünk bizonyosan, mert már haladunk. Tanfy.

Adatok a szász culturtörténethez.

I. Az ifjuszások s a „Nemere.”

(Vége.)

Indokolnom kell az „ifjuszások” kifejezését, és oda igazitanom, hogy nem politikai értelemben hanem csak gunyorosan van véve — nehogy kedvetlen félreértésekre adjak okot, mint ezt tavaly tevő a „Kr. Z.” Szólván ugyanis arról, hogy itt a testvéresült nemzetiségek tartózkodtak a képviselőválasztástól, ravaszul megjegyzé, miszerént a K.-Fejérvári passivitási határozathoz csatlakoztunk legyen; midőn pedig a „Nemere” ezen ráfogást visszautasítaná — kinevetett ő benünket, kik nem értettük az ő ironiáját. És eme gyűlöletes fogásnak, mely nem odavetett pajkos gúnyból volt használva, hanem a közönség félrevezetésére vala irányozva, meg is volt a maga sikere. A „Siebenbürgischer Volkskalender” — gondolom — szemlét tartva az 1872 év eseményeiről, a brassói testvéresült nemzetiségekről szintén azt írja, hogy ezek a K.-fejérvári passivitási határozathoz csatlakozván nem választottak. S ilyen koholmányokkal szokták szász publicistáink rászédni és félrevezetni a szegény szász népet! Nem tudják, hogy történeti adatokra nézve mily tiszta forrás a „Kr. Z.”? vagy talán csak az is ironia volt?

Tehát az ifju szászok alatt értem én itt a bureaukratismus fiait, kik vezetőik által elámitatva minden magyar institutionak ellenei. Ilyenek voltak, kik iro-

dánk külfalát bepiszkolták. A tisztelt olvasó engedelmével megteszszük erre vonatkozó észrevételeinket.

Uj irodánk kapuja fölé — több rendbeli figyelmetetés folytán a közönség tájékozására — kifiggesztettünk egy papirlapot „Nemere” nyomtatott felirattal. Éjjel pedig jöttek a fent említett ifju szászok, kik valamely lebujokban kitudja miféle culturfeladatokat teljesítettek. Ezeknek rég nem volt inyökre a „Nemere” létezésé, — melynek szerkesztőjét nem ritkán gyöngéd személyes insultatiókkal is megtisztelni megkísértették; — az a felirat szemüket szurta, s úgy is bizonyos vonzódást érezvén a föld sarához, a czimtablát s e ház homlokzatát összedobták mindenféle ganéjjal. Mintha éppen oda köpték volna, úgy állottak ott azok a foltok, melyek valódi szégyenfoltok, de nem a „Nemere”-n hanem a piszkolódók arczatlan pofáján. Az egész mocskolás úgy nézett ki, mint a „Kr. Z.”-nak a „Nemere”-t beszennyező valamely czikke, és hinni lehet, hogy az illető ifju piszkovirtuozok a „Kr. Z.” munkatárs praktikánsai. Később talán helyre akarták hozni merényletüket, és a foltok részét eltávolították persze, hogy a czimlappal együtt. S ezen eljárást ismételték: uj feliratokat újból összepiszkoltak és leszaggattak. Meglehet különben, hogy az ily tények nem kerülnek ki elkövetőik saját kutyabőréből, hanem alapuk van valamely pergamentes dokumentumban, mint még sok dologban így van. De akárhogy legyen, azon szándékukat, hogy a „Nemere” szerkesztőségét felismerhetlenné tegyek barátai előtt, nem sikerült, mert ezen általuk okozott leírás folytán mindenki világosan tájékozhatta magát.

Kedvünk lett volna különben azon megtisztelő uracsoknak kissé a bőrük alá sózni ablakunkból, de ez alkalommal legyen elég ez a kis szellemi só.

1 frt., Gözsi Béla 1 frt., Damakos János 2 frt., Szent péteri János 1 frt., egy valaki 1 frt., Csiszér Károly 2 frt., Miklósy József 1 frt., Gál Endre 1 frt., Nagy Sándor 1 frt., Szopos Endre 60 krt., Csedő István 50 krt., Balló Márton 50 krt., Dr. Melzer 1 frt., Csedő Tamás 50 krt., Stkőn Vincze 60 krt., Zöld László 50 krt., Csekme Ádám 1 frt., Lungena 1 frt., Dózsa Gábor 1 frt., Eröss Antal 50 krt., Balogh Elek 50 krt., egy valaki 20 krt., Lőrincz Ferenczné 50 krt., tehát együtt az arany mai börzei értékét 5 frt. 18 krba számítva, 58 frt. 26 kr.

Az én gyűjtő-ivemen e héten következő aláírások és fizetések történtek: egy korábban aláíró öreg székely atyánkfia befizette 4 frt. ígérését, egy más aláíró 1 arany ígérését váltotta be, aláírtak újonnan: Szamosi János egy aranyat, Kriza Gyula 3 frt., Betegh Sándor Mező-Szengyelből egy szép buzdító levél kíséretében beküldött 5 frt., négy székely származású kolozsvári lakos és polgár fizetett e szerént: idős Barabás József 1 forint, Barabás Károly 1 forint, Barabás Lajos 1 frtos ezüst tallért, ifj. Barabás József 50 krt., Elekes András 50 krt., Tamási József 50 krt., Vajna Sándor 1 frt., Szentiváni Gyula 2 frt., Horváth Kálmán 1 frt., Mikó Imre törvényszéki jegyző 4 frt., Péterffy Domokos 1 fr., Kriza Kálmán 1 fr., Lukáts Ferenc egykori országgyűlési követ, most kolozsvári birtokos polgár azon nyilatkozattal adott 5 frt., hogy örömeinek és szerencséjének tartja, hogy nemzete Története megírásához legalább ennyivel járulhat, Dr. Haller Károly 2 frt., Szigethy Sándor 1 frt., Berde Mózsza két aranyat, Agótha Elek egy aranyt, Korbuly Gergely 5 frt.

Az újonnan adott 5 aranyat a mai börzei érték szerint 5 frt. 18 krba, az egy frtos ezüst tallért 1 frt. 8 krba számítva, ezek értéke és a bankó pénzbeli összes új gyűjtés tesz 108 frt. 56 krt. Ehez adva a korábban ígért, de most befizetett hatodik arany 5 frt. 18 kr. értékét, és egy most befizetett korábbi ígérési összeget t. i. 4 frt. Takarékpénztárba tettem 117 frt. és 74 krt. — a mit az eddigi betételekhez adva, ma már az irt célra 905 frt. kamatozik. Ezen 905 frt. 31 krhoz téve a múlt alkalommal még befizetve nem volt s máig is be nem fizetett 117 frtot és krt., valamint az új gyűjtésből fizetetlen maradt 3 frtot, az egész Székely Pályadíj-alap ma tesz: **1025** forintot **43** krt.

Az áldozók száma maig 304, tehát ennyi értelmes és buzgó honfi és honleány óhajtja és áldozik arra, hogy a székely nemzet története megírva legyen. Az Isten áldja meg őket mind két kezével s adja óhajtásuk teljesülését.

Kolozsvártt, márczius 12-én 1873.

JAKAB ELEK.

Vidék.

Zajzonból temetésről jövök.

Zajzonban folyó hé 5-ikén estéli 11 órakor a községi iskola egyik, a szó teljes értelmében buzgó, fiatal tanítója, — kiben a szorgalom ügybuzgalommal s ritka szakértelemmel vala párosulva — a csak 23 éves Péter Gyula két heti nagy kinok után elhunván, néki tevők meg az utolsó tisztességet.

Hogy kit vesztett el Zajzon, megítélhetni az utó pár napon történetekből.

Lehete látni a hat, hét éves két nembeli növendékek közül ötöt hatot csoportonként sirva járni az utcákon, kik senki által nem inditva, nem ösztönözve: házról házra járva gyűjtöttek a szülőknél krajezárokat össze virágkoszorúra, az elhunyt koporsójára. Követék e példát ezután még többen a gyermekek szülői és nagyobb fiatalság közül is.

De említetlen hagyjam-e még a temetés előtti órában történeteket? említellem hagyjam-e azon szokatlan hangú sivalgást, mely füleinket érinté. A jelenet színhelyét tömve találtuk az elhunyt osztályát tanuló gyermekekkel és miképen? Több mint 100 gyermek siratá ottan vissza nem fojtható hangos zokogással szeretett tanítóját és az árvány maradottságot, mely ledöbbsentő, kebelrázó jelenet könyvetek facsart ki még a félszázadot élt emberek szeméből is.

A háznál helybeli lelkész, Pap György ur emelt vigasztaló imát fel a mindenhatóhoz. A sirnál először tatrangi tanító: Bíró Béla tartott beszédet az érzelem melegével, mélységével és emelkedettségével; alkalmazkodva elhunyt barátunk egyeniségéhez az időhöz és viszonyokhoz. Utolján bodolai tanító Csiszér Ferencz szólott vallásos hévvel, és kívánt vigasztalólag hatni.

Megtisztelte az elhunytat a barczaság keleti szögéni tíz magyar falvak tanítói testülete is megjelenésével s öszhangzatos éneklésével.

Zajzon közönsége falgnya: Rab János és szószó-

lója: Bálint Márton, ketten 20 o. é. frton felül áldoztak az elhunytért önmagukból; vévén koporsót, szemfödelet s földözvén egyéb temetési költségeket. Említett Bálint Márton jószívű nője maga hajtatta végre a sirásátást, és látta el a munkásokat a szükségességekkel. Találjanak mindnyájan jutalmat nemes szívűségükért önmagukban és elismerést mindazoktól, kik az érdemet becsülni tudják.

Es te szomorú özvegy, étfalvi iskolatanító: Péter Jánosné édes anyja az elhunytak, ki drága fiadat 13 éves korától fogva egyedül, annyi nélkülözések között, annyi áldozattal emeléd ki a porból, s ti négy gyám talan, mind kiskoru növérék, kik az elhunytban jövő gyámotokat lenni hívétek, mi sorsra juttatok? Ti valódi mártirjai vagytok és lesztek a társadalomnak. Valjon jó-e el valaha az óra, hogy a társadalom felemelje, a sorstól ily alá tiportakat?!

BARTHA KÁROLY,
iskolatanító.

S.-Szt.-György, 1873. március 14.

T. szerkesztő ur! — Az igazság és méltányosság szempontjából sziveskedjék becses lapjában egy kis tért engedni, hogy a „Háromszéken felállítandó árvaleányház“ javára S.-Szt.-Györgyön tartott bál eredményéről a bizottmány által nyilvánosság elé hozott tudósításra utólagosan egy kis helyreigazítást tehessenek.

A 263 frt. 60 kr., egy darab 50 forintos urbéri kötvény és két darab cs. kir. aranyból tiszta jövedelemre nézve egyetérték a szent ügy érdekében teljes odaadással működött bizottmánnyal, csak a felülfizetők névjegyzékére teszek egy kis szerény megjegyzést; mert semmikép sem tudom az igazság és méltányossággal meg egyeztetni, hogy míg némelyek nevét nyilvánosság elé hozzuk, addig hasonlóan lelkesültek áldozatáról elhallgassunk.

A „Nemere“ idei 18-ik számában a „Vidék“ rovat alatt megemlített, hogy Bogdán András 4 frt., Nesztor József kir. ügyész 3 frt., Donát Pál 3 frt., Gróf Kálnoky Félixné Ludmilla urhölgy 10 frt., — derék Künnle József 50 forintos urbéri kötvénnyel, neje pedig 2 drb arannyal fizettek felül.

Elsőre nézve megjegyzem, hogy Bogdán András 4 frt. helyett Bogdán István és András 10 frt., László Márton brassói kereskedő 4 frt., László Miklós 4 frt., mlgs. Seethal Ferencz 4 frt., alispán Forró Ferencz 3 frt., körispataki rom. kath. lelkész Papp János 1 frt., Ferencz Mihály gazdatiszt 1 frt., mlgs. Fogarasi Antal 1 frt., és helybeli rom. kath. slelkész Fejér Manó 1 frtot fenti célra még felül fizetvén, felsorolt urak szerénységét talán nem sértem, ha áldozatkészségükért — a félreértés kikerülése végett — becses nevöket jóllehet egy kissé megkésve, de mindazonáltal ezennel nyilvánosság elé hozni bátorodom.

Végül engedje bárendező bizottmány megjegyez-nem még azt is, hogy nagyon helyén lett volna ha tudósításában a kisorsolásra bár minémü tárgygyal járultak névsorát is köztudomásra kívánták volna hozni; mert ezáltal míg egyfelől némelyeket áldozatokért, mint a jövedelem főbb részének biztosításáért méltányló elismerésben részesítettek volna, addig másfelől sokakat hasonló alkalommal hasonló áldozatra buzdítottak volna.

Örszemi.

Külföld.

A porta által Sofiába küldött vizsgáló-bizottságnak sikerült egy nagy mérvű panszláv cselszövény szálaít felföldözni. A bűnösöknek találtak száma 62. Ezek közül ketten halálra ítéltettek, a többiek két csapatban Anatólia belsejébe küldettek.

A napokban újabb miniszterválságon esett át a török kormány. A múlt évben elbocsátott Midhat pasa, kinek működéséhez annyi szép remény kötöttek a porta barátai, igazságügyminiszterré, Savfet pasa külügy, Rasid pasa közmunka miniszterré neveztetett ki. Khalil Serif pasa volt külügyér ismét bécsi nagykövet lesz; Aarif bey bécsi nagykövet pedig Pétervárra megy.

Görögországban a spanyol köztársaságot elismerte.

Cserkesz küldöttség érkezett Konstantinápolyba, hogy több százezer cserkesznek engedélyt eszközöljön ki a Törökországban való letelepedésre.

A román kamra ülészaka ismét marc. 27-ig terjesztetett.

A román kormány és a kamara között a nemzeti földhitelintézetre vonatkozólag létrejött egyezés folytán a miniszterelnök a kabinetkérdést visszavonta.

Berlinben a birod. gyűlés császári trónbeszéd-del megnyitott. A trónbeszéd következő törvényjavaslatokat helyez kilátásba: a német erődítési rendszer átalakításáról, úgy, hogy a várak védképessége a töké-

letesített fegyvereknek megfelelően; az utolsó háboruban rokkantokká lettek és ezek özvegyei és árvái igényeinek szabályozásáról s hadi kárpótlásáról; a tengeri erő átalakításáról; általános katonai törvényt, hogy a nemzet védképessége fejlesztessék s bizossittassék, melyért minket — ugymond — a külföld irigyel, s mely esz-közli, hogy Németország békében él, szellemi és anyagi gyarapodásnak örvend; az ország kötelességéről háboru idején; az államhivatalnokok, katonatisztek s altisztek helyzetének javításáról; pénz- s postaügyről és a sóadó megszüntetéséről; továbbá előterjesztést ígér a trónbeszéd a Franciaországgal kötött egyezményről, melyből kitűnik, hogy Franciaország a kikötött fizetési határidőket sokkal megelőzte, s hogy a múlt évi trónbeszédben kifejezett azon hit, hogy Franciaország belviszonyai a békés előhaladás útján fognak fejlődni: épen nem volt téves s remélni lehet, hogy nincs messze azon pillanat, midőn a francia terület teljes kiürítése előbb mint hinni lehetett — bekövetkezend. A külfölddel szembeni viszonyokra vonatkozólag így szól a trónbeszéd: A birodalom külfölddel való viszonyai teljes bizalomra nyujtanak kilátást, a békét illetőleg; e bizalom teljesen jogosult a szomszéd államokkal szemben való barátságos viszonyok következtében, melyek megerősödést nyertek az uralkodók berlini látogatásában, s mely barátság fentartását a császár ezután is feladatának tekintti.

Az osztrák képviselőházban Rosernek határozati javaslata, mely a kormányt utasítja, hogy a lutri megszüntetésének kérdését tanulmányozza — elfogadtattott.

A bécsi községtanács elfogadta Steudel sürgős indítványát, mely szerint a kormánytól és a birodalmi tanácstól a székváros ellátása érdekében egy Novosielcából a leberg-czernovicz-jassyi pályához vezetendő vasutengedélyezése kérvényezendő, hogy szarvasmarhát egyenesen Bessarabiából Bécsbe lehessen szállítani.

Odessa és Konstantinápoly között tengeri huzalt akarnak létesíteni s e célból társulat alakult.

Az angol kormányban válságról irnak. A szabadelvű Gladstone helyébe a conservatív Disraeli lépne.

Bismarknak egy a liberalismus felé hajló beszédét megtámadja a Krzztg.

V e g y e s .

(A házszabályok) átvizsgálására kiküldött bizottság 10-kén harmadfél óráig tartott ülésében a cloture felett igen élénk vita folyt. A bizottság a cloture elvben 5 szóval 3 ellen elfogadta s a részletek iránt marc. 11-én határozott. Ugy hallják, hogy Zichy Antal és Királyi Pál formulázott javaslatot nyujtottak be, mely valószínűleg még e cloture ellenzőit is ki fogja elégíteni.

(Bukarestben) egy fejedelmi decretum az osztrák régi huszas értékét 4, az orosz rubelét pedig 16 centimessel lejjebb szállította.

(A nagy-szebeni román) értekezlet előterjesztést határozott az országgyűléshez és a kormányhoz intézni, melyben az általános municipális törvénynek a királyföldre kiterjesztése kéretik.

(Az erdély-román) vasuti csatlakozások ügyében hozott azon hirt, hogy a romániai kamara marc. 4-iki ülésében azon „osztrák-magyar“ (!) külügyérséggel kötött miniszteri egyezményt, melyben a Bodza, Vulkan, Ojtoz-szorosokon s Verceserován és a tömösi szoroson át voltak ki kötve, 49 szavazattal 45 ellen elvetette: a fözelebbi tudósítások megerősítik. Azzal indokolják némelyek a kamara ezen eljárását, hogy mindezen összeköttetést csupán stratégiai szempontokból és stratégiai célokra [megrohanásra] tervezetteknek tekintik — holott jól tudhatnák, hogy a bécsi uraknak mai napság minden erejüket igénybe veszi önfentartásuk. Jól tudhatnák, hogy hódítási célokra Magyarország sem engedné magát felhasználtatni s elvégre is a kereskedelemnek, mint bármely más mozgó tehernek a határszéli hegységek közt csakis azon az uton lehet járnia, melyet e természet kijelölt.

A román kamara, mondják, egyik későbbi ülésében a fogsány-marafesti közötti vonalt jelölte ki egyetlen elfogadható összeköttetési pont gyanánt. Ez is jobb a semminél. De nagyon kevés Magyarország részére is, Románia részére pedig, mely Nyugoteurópától bizonyára nem fog erővel elzárkozni, ez egy vonal természetesen még sokkal kevesebb s kevésbé kielégítő volna. Óhajtjuk tehát, hogy eme nemzetközi viszonyok mielőbb a kölcsönös érdekek alapján oldassanak meg — mellözve egyesek téves nézeteit vagy vágyait.

(Reformok a posta s távirdekezelésnél.) A postai nyomtatványok kétnyelvűségét Zichy gr. miniszter megszüntette; a tiszta magyar nyomtatványok, melyek szép sima fehér papíron lesznek kiállítva, s viznyomással el-látva, már készülnek az „Atheneum“ nyomdájában. A

Közgazdaság.

Mi lesz gyermekeinkből Rikán belől?

(Folytatás.)

Annak idejében értekezél tehát leendő gyermekeiddel, hogy egy legyen a gazda; ez vegye haszonbérbe testvérei részeit, ez gazdaskodjék az egész, de úgy is kevés birtokban tagosítás után is.

Én csak rólatok szóllok kisebb birtokosokról, kiknek tagosítás után is alig jut 4—5 hold földetek.

A nagyobb birtokosok tagosítás előtt is élhetnek — ha kevés haszonnal is. Tagosítás után még jobban fognak élni. De ti kisebb birtokosokul, ha mostan remélhető tagosítás után egy tagba kikapott kevés birtokotokot megint eldaraboljátok: mostani szerencsétlen helyzeteteknél sokkal nagyobb szerencsétlenségbe estek. Miért? most elhallgatom. Te Pista fiam, kitalálhatod az okát, ha vissza emlékezel a „hosszu nyilban“ szöna csinálásunk alkalmával velem között marhaétetési nézetedre.

Szeretném, mondom s örvendének rajta, ha minden figyermeked gazda lenne. Ez a legtisztességesebb kenyér kereseti mód. Ezt elismerte a híres római gazdairó Cato is, midőn a mezei gazdaságról irt könyvében ezt mondja: „A földmivesektől legerősebb férfiak, legvitézebb katonák származnak, s legkevésbébb gyűlöletes kereseti mód: legjobb gondolkodásuak azok, kik ezzel foglalatokodnak.“

Szeretném, mondom: de lehető gyermekeid átkát kikertülni kívánván, maradok azon nézetem mellett: „Ne gazdaskodjék mindegyik eldarabolt birtokon, hanem egy vegye át haszonbérbe testvérei részét, legyen gazda, a többi tanuljon kézi mesterséget, vagy legyen szegűdséges.“

Már édes gyermekeim, melyiket teszitek gazdának, vagy tehetitek-é? azt a körűlmények mutatják meg. Itt szükséges a józan megfontolás.

A régi világbeli író Columella mezei gazdaságról irt

távirdánál május elsejétől kezdve a táviratok, csak úgy mint a postai küldemények készpénz helyett értékjegyekkel fognak bérmentesített. A távirdai értékjegyek az állami műnyomdában készülnek, s szint azon módon mint a postai jegyek, a távirdai hivatalok s fólhatalmazott magánosok által fognak árusított. A bérmentesítés megfelelő értékű ily jegyeknek a táviratra magára való ragasztása által történik.

Helyi különfélek.

Gyöngyösi János helybeli magyar asztalosmesternél örvendettünk egy díszes, szépen készített tekeasztalt szemlélni, mely a bécsi világhiállításra van szánva és a brassói magyar iparnak bizonyára díszére szolgál.

8 mázsa hasznavehetlen dohányt égettek el a postaréten f. hó 17-én. Személyesen megjelenvén a helyszinén, értesültünk miszerént a helyi vámhivatal felszólítása folytán a helyi rendőrigazgatóság jelölte ki e helyet az említett célra. Nekünk pedig azon megjegyzésünk van, hogy eleget fűstölnek különben is az orrunk alá és hogy a mi légkőrünk ugys elég romlott a rendőrség tiszteletére. Ha épen tömjénezni akarnak, vigyék ki az akasztófa alá s ott akár privilegiumok és patensek pergamentjével égethetik, de ne ereszszenek a szegény városnak oly nagy mennyiségű mérges fűstöt, mintha épen bódítani akarnának. Vagy ki akarják fűstölni a burokratismus poloskáit, nó akkor nem bánom, ha akár a tanácsház nagy termében is tüzet raknak. Eszembe jutott, hogy a színhely közvetlen közelében nagy kiterjedésű faraktár van, melynek szélvész támadása esetében jutott volna egy-egy kis parázs márczius 15-ikének utólagos illuminációjára.

Bolonyát illetőleg is szolgálhatunk majd néhány észrevétellel.

első könyvében ezt mondta: „A ki földmivélésre adja magát, arra legyen legfőbb gondja, hogy értsen a dologhoz hogy legyen ereje a költséghez, és akarja a cselekedet-hez; mert utóbb is annak lesz legjobb mivél földje, a ki mivélni tud is, tehet is, és akar is; mivel tudni vagy akarni nem lenne elég senkinek is költségek nélkül, melyeket a munkák megkivánnak. Sem viszont a cselekedetre és költségre való akarat nem használna értelem nélkül; mert minden dolognak feje az; tudni mit kelljen cselekedni, leginkább pedig a földmivélésben, melyben az akarat és tehetség tudás nélkül gyakorta nagy kárt okoz a gazdának, midőn az oktanul tett munkák, hasztlanná teszik a költséget.“

Minden gazdaság megindításánál a tulajdonos és kezelésre vállalkozónak meg kellene ezen arany szabályokat fontolni. Ez az alapja a házi kezelés vagy bérbe adásnak.

Mi földmivélésbe tulságosan szerelmes székelyek, ha apáinktól örököltünk, vagy feleségeinkkel kaptunk egy hold földet, már gazdaskodni akarunk. Van-e ahoz értő tudományunk, van-e a gazdaság folytathatására megkivánnatató pénzünk, ezekre nem figyelünk. Gazdának kell lennünk, mert van 4—5 hold földünk. Szerencsétlen szerelem!

(Folytatása következik.)

Becsi tőzsde es pénzek Brassóban márcz. 17.

	Pénz.
Osztr. nemzeti adósság ezüstben	73 50
„ „ „ papírban	71 —
1860-ki sorsj. kölcsön 100 frt.	104 70
Nemzeti bank részvény	986 —
Hitelintézeti London	337 25
„ „ „ „ „ „	109 20
Ezüst	107 80
Napolcond'or	8 71
Cs. k. arany	—
Lira	10 —
Magyar földteherm.	81 50
Bánati	79 50
Erdélyi	83 25
Porosz tallér	1 65 1/2
Ikosár	1 53
Rubel	1 62

Kiadó-tulajdonos és felelős szerkesztő: Herrmann Antal.

435. I. 1873. sz.

Hirdetmény

távirdai mellékállomás vezető kiképzésére egy újabb tanfolyamnak megtartása tárgyában.

Mellékállomás-vezetők képezésére egy újabb tanfolyamnak megtartása válván szükségessé, annak folyó évi April hó 15-én Brassóban leendő megnyitása a nm. keresk. m. kir. miniszterium idei márczius 1-éről kelt 1884/627 sz. kibocsátványa alapján elrendeltetett. Ezen legalább hat hétig s legfeljebb két hónapig tartó tanfolyamba fölvetetnek mindazon férfiak és nők, kik

- 1) a magyar korona területén születtek;
- 2) a nők ha a 18 évet, a férfiak ha a 20 évet betöltötték, de a 30-ik évet még tul nem haladták;
- 3) a nők ha egy felsőbb köz- vagy tanításra jogosított magánleánynevelő, a férfiak ha a teljes 4 osztályu elemi iskolát, vagy mint katonák az altiszti iskolát legalább kielégítő sikerrel végezték; — magyarul és németül beszélnek és ugyanezen nyelveken tisztán, könnyen olvashatólag írni tudnak; megjegyeztetvén, hogy más honi vagy idegen nyelvek tudása az illetőkre nézve előnyül fog szolgálni;
- 4) ép és egészséges testalkatúak;
- 5) fedhetetlen jó erkölcsűek, illetőleg jámbor, józan életűek.

Azok, kik ezen tanfolyamba belépni kívánnak, kötelesek e részbeni kérelmeket sajátkezűleg írva, és a tentemlitett követelményeket igazoló okmányokkal u. m. kereszt- vagy születési levéllel, iskolai, orvosi és erkölcsi bizonyítványokkal felszerelve, a kolozsvári m. k. táv. igazgatóságához legfeljebb f. é. April 1-éig benyújtani; a családokok kérelmükben ezen körűlményt, valamint netaláni gyermekeik számát is említsék meg.

A katonák vagy már más szolgálatban álló egyének kötelesek folyamodványukat hatóságaik útján benyújtani.

A kitűzött határidőn tul beérkező, vagy a szükséges elméleti előkészültségről s más megkivánnatató tulajdonságokról szóló bizonyítványokkal föl nem szerelt kérvények nem fognak tekintetbe vétetni.

A tanfolyamra fölvetettek erről tudositatván kötelesek april 15-én Brassóban a táv. főállomási gondnoknál felvételi okmányok előmutatása mellett jelentkezni, mely alkalommal nyelvismeretük valamint szép és helyes írásuk tekintetében egy előzetes vizsgálatnak fognak alávetettni.

Minden tanfolyamhallgató kivétel nélkül köteles a beiratás alkalmával az ekkor neki átadandó szolgálati utasítás és távirdai térkép egy-egy példányáért o. é. 2 forintot a távirda gondnoka kezébe lefizetni; más díj fizetésre azonban semmi szin alatt sem kötelesek.

A magyar nyelven előadandó tantárgyak lesznek:

- 1) népszerű villamosságtan;
- 2) gép és kapcsolástan;
- 3) földrajz — különös tekintettel a távirda hálózatra;
- 4) szolgálati utasítás;
- 5) a távirda vezetékek építésének főbb elvei;
- 6) a gyakorlati távirda szolgálat.

A tanfolyam bevégeztével a hallgatókkal minden előadott tantárgyból részint szóbeli részint írásbeli szigoru vizsgálat fog tartatni, a távirdaigazgató vagy egy igazgatósági titkár vezetése és felügyelete alatt.

Azok, kik a vizsgálatot jó sikerrel állották ki, képességüket igazoló bizonyítványt nyernek, a vizsgálat és szorgalmukhoz képest érdemük szerinti sorozatba iratnak, s ily renddel az üresedésbe jött állomásokra 300 frt. évi fizetés s szabad lakással vagy a szokott lakbér illetményel, nyugdíjra való igény nélkül mellékállomás vezetőkké, vagy a nők nagyobb távirda hivatalokhoz kezelőnökké fognak kinevezettni.

A kik a vizsgálat gyenge eredménye miatt nem talátnak képeseknek, pótvizsgára sem az alkalommal sem később semmi esetre sem bocsátatnak, azonban még egy második tanfolyamra fölvetetnek, de ha akkor sem kapnak legalább „képes“ osztályzatot, sem egy további tanfolyamra fel nem vétetnek, sem osztályzatukat új vizsgálattal nem javíthatják ki, s a magyar királyi távirda intézetben még magánvállalkozókul sem alkalmaztatnak.

Kelt Kolozsvártt 1873. márcz. 10-én.

M. kir. távirdaigazgatóság.

A tusnádi fürdőn

az ugynevezett „K.-Vásárhelyi“ épület 15 lakószoba, 4 konyha, 4 pincze és istálóval a folyó évi idényre olcsó áron

haszonbérbe

kiadó, vagy örök áron is eladó. 23 4—6
Értekezhetni Kézdi-Vásárhelyi kereskedő KOVÁCS ÁRON urral, levél útján is.

Nyomatott 113 nr

Bizonyítvány.

Popp G. J. cs. kir. udvari fogorvos urnak Bécsbe Bognergasse 2. sz. Az ön által készített

Anatherin-szájvizet

megvizsgálván, teljesen ajánlhatónak találtam.

Opolczer,

a bécsi cs. k. kóroda rectora és tanára, szász k. udvari tanácsos stb.

Egészséges fogak.

A fogak és foghaz tisztítása épen tartása és a szájbüz eltávolítása végett Dr. Popp G. J. cs. kir. udvari tanácsos által gyártott

Anatherin-szájviz

a legsikeresebb minden eddig ösmert gyógyszer között, mivel általában semminemű egészségnél árthatmas anyagot nem tartalmaz, a fogak rothadását és borköképzését gátolja, fogfájástól, szájróhadástól őriz és ezen bajt ha netán beállott volna rövid időn enyhíti, és végkép megszünteti.

Dr. Popp G. J.

növény fogpora annyira tisztítja a fogakat, hogy annak mindennapi használata által nem csak az oly nehezen távolítható fogkö távolíttatik el, hanem a fogak máza fehérségben és finomságban mindig nő.

Egy tégely ára 63 kr. o. ért.

Dr. POPP G. J.

Anatherin fog-pasztája.

Ezen fogkenőcs egyike a legkellemesebb fogtisztító szerekeknek, melyben semmiféle egészségtelen anyag nem létezik; ásványos részei pedig a fogzománczra hatnak a nélkül, hogy azt megtámadnák; egyéb alkészerei a zómánczot és tákharthyát felfrisítik, a szájrészeket az etheri olajok hozzáadásával megelevenítik, a fogak fehérségét és tisztaságát nagyban elősegítik.

Egy üveg ára 1 frt. o. é.

Kapható Brassóban: Miller J., Fabick E., Jekelius F. gyógyszerészeknél, S. P. Majlat, Th. C. Mantsu, Duschoin J., kereskedőknél. Rozsnyón: Feuermann; Kézdi-Vásárhelyen: Babies Ede gyógyszerésznél; Fogarasban: Megay G. A. gyógyszerész; Köhalomban: Melás J. gyógyszerésznél és Kovásznán: Binder A. gyógyszerésznél. 26 3—0